

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince arz ederim.

Hasan ÖZTÜRK
Bursa Milletvekili

Kamuoyunda “TES – Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi” olarak bilinen yeni modelin; mevcut sosyal güvenlik yapısı, kıdem tazminatı hakları, çalışan-işveren maliyetleri ve gönüllü bireysel emeklilik (BES/OKS) fonlarıyla ilişkisinin belirsiz olduğu görülmektedir. Sistemin zorunlu katkı kesintileri, fon yönetimi, devlet/işveren katkısı, cayma-çıkış koşulları ve birikimlerin nerelerde değerlendirileceğine dair hususların netleştirilmesi gerekmektedir. Bunun yanında sisteme neden ihtiyaç duyulduğu ve mevcut emeklilere nasıl yansıtacağı da henüz kamuoyuna yansımamıştır.

Bu kapsamda:

1. TES'e duyulan ihtiyacın resmi gerekçesi nedir? Emeklilikte maaşların yetersiz kalacağına dair hangi hesaplar yapılmıştır?
2. TES'e ihtiyaç duyulduğuna göre; mevcuttaki emeklilik sistemi ve maaşların yetersiz olduğu düşünüldüğünde, emeklilerin maaşlarında bir iyileştirme yapılacak mıdır?
3. Emeklilik için yıllarca çalışanlardan kesilen birikimlerin oluşturduğu fonların miktarı ve akıbeti nedir?
4. TES kapsamında çalışanlardan yapılacak kesinti oranı, işveren katkısı ve devlet katkısının kesin oranları nedir? Bu oranlar hangi koşullarda ve hangi mercinin kararıyla değiştirilebilecektir?
5. TES zorunlu bir sistem olarak mı tasarlanmaktadır? Cayma hakkı, ara verme ve sistemden ayrılma koşulları var mıdır, varsa nelerdir? “En az 10 yıl sistemde kalma” gibi bir şart öngörülüyorsa, hukuki dayanağı ve istisnaları nelerdir?
6. TES ile kıdem tazminatı arasındaki ilişki nasıl düzenlenecektir? Mevcut kıdem tazminatı hakları aynı güvenceyle korunacak mıdır?
7. TES'e geçişte, çalışanların kazanılmış haklarına halel gelmemesi için hangi geçiş güvenceleri ve tazmin mekanizmaları öngörülmüştür?

8. TES fonlarının yönetimi, gözetimi ve denetimi kim(ler) tarafından ve hangi sıklıkta yapılacaktır? Bağımsız dış denetim ve Sayıştay denetimi öngörülmekte midir? Denetim raporları kamuoyuyla tam metin olarak paylaşılacak mıdır?
9. Çalışanların birikimlerine erken erişim (ölüm, maluliyet, doğal afet, ağır hastalık, işsizlik gibi) hallerinde izlenecek prosedür, vergi/kesinti rejimi ve süreler nelerdir?
10. Düşük gelirli çalışanlar açısından, TES kesintisinin net ücret üzerindeki etkisini azaltmak için ne gibi tedbirler öngörülmektedir?
11. TES ile yürürlükteki BES/OKS uygulamaları nasıl ilişkilendirilecektir? Mevcut birikimler TES'e devredilecek mi; yoksa paralel biçimde mi sürecektir?
12. Bireylerin TES'teki birikimleri üzerinde miras ve intikal süreçleri nasıl işleyecektir? Vergisel yükümlülükler nelerdir?
13. TES'e ilişkin yasal düzenleme takvimi nedir?
14. TES'in yürürlüğe girmesiyle birlikte kamu emeklilik sistemi (SGK) üzerindeki uzun vadeli yükte beklenen azalma/artış ne kadardır?
15. Genç çalışanlar ve sık iş değiştirenler için otomatik işyeri/kurum değişimlerinde birikimlerin taşınması, kayıp-kaçak ve kesinti doğmaması için hangi teknik altyapı ve standartlar hazırlanmıştır?
16. TES fonlarının afet, deprem veya olağanüstü hal dönemlerinde kamu finansmanına yönlendirilmesi söz konusu olacak mıdır? Bu konuda "olağanüstü durum istisnaları" düzenleniyor ise sınırları nedir?